

**Maak gezond de makkelijke keuze:
borg gezondheidswinst en voedingskundige logica**
Inbreng: Leefstijldebat (VWS)- **Brede Suikerbelasting**

Kernboodschap

De aanpak van overgewicht en obesitas, vooral bij kinderen, vraagt om krachtig preventiebeleid. Prijsprikkels kunnen daar onderdeel van zijn. Internationaal is enkel evidentie beschikbaar voor gerichte maatregelen op suikerhoudende frisdranken.

Het kabinet heeft aangegeven dat de gedifferentieerde verbruiksbelasting en de brede suikerbelasting in samenhang moeten worden gezien. Juist daarom is het van belang om eerst heldere **gezondheidskundige uitgangspunten** vast te stellen.

Een brede suikerbelasting op voorverpakte producten vraagt om extra zorgvuldigheid, omdat deze maatregel een brede en voedingskundig diverse groep producten raakt, waaronder ook producten die passen binnen een gezond voedingspatroon.

Vraag daarom eerst een onafhankelijk advies van de Gezondheidsraad over de **gezondheidskundige uitgangspunten, effectiviteit en gezondheidswinst** van deze maatregel.

Vier POLITIEKE VRAGEN

Deze vragen volgen uit de behoefte om, in lijn met het kabinet, eerst heldere gezondheidskundige uitgangspunten vast te stellen voor het gehele pakket aan prijsmaatregelen.

1. Is het kabinet bereid de Gezondheidsraad om een onafhankelijk advies te vragen over de gezondheidskundige uitgangspunten, effectiviteit en gezondheidswinst van de brede suikerbelasting?
2. Is het kabinet het ermee eens dat een brede suikerbelasting alleen verdedigbaar is als deze aantoonbaar bijdraagt aan gezondheidswinst, met name bij kinderen?
3. Is het kabinet het ermee eens dat belastingbeleid in lijn moet zijn met de Richtlijnen goede voeding en de Schijf van Vijf?
4. Is het kabinet het ermee eens dat een gezondheidsgerichte maatregel onderscheid moet maken tussen vrije en toegevoegde suikers en van nature aanwezige suikers, zoals fructose in fruit en lactose in zuivel?

1. Gezondheidswinst moet centraal staan.

Korte uitleg

De aanpak van overgewicht en obesitas, vooral bij kinderen, vraagt om effectief preventiebeleid. Bij een brede suikerbelasting op voorverpakte producten is daarom niet alleen de ambitie van belang, maar vooral de gezondheidskundige onderbouwing.

Anders dan bij gerichte maatregelen op dranken met vrije en toegevoegde suikers raakt deze maatregel ook producten die onderdeel kunnen zijn van een gezond voedingspatroon. WHO¹ en EFSA² benadrukken het belang van het beperken van **vrije en toegevoegde suikers**. Tegelijk maken de Nederlandse voedingsaanbevelingen via de Richtlijnen goede voeding van de Gezondheidsraad³ en de Schijf van Vijf onderscheid tussen producten die wel en niet bijdragen aan een gezond voedingspatroon. Ecorys⁴ laat zien dat die afbakening bij een brede suikerbelasting ingewikkeld is, omdat producten die passen binnen de Schijf van Vijf in sommige productgroepen een hoger suikergehalte kunnen hebben dan minder gezonde alternatieven. Juist daarom is onafhankelijke gezondheidkundige duiding door de Gezondheidsraad nodig.

Beleidsimplicatie

Vraag de Gezondheidsraad om een onafhankelijk advies over de **gezondheidkundige uitgangspunten**, effectiviteit en gezondheidswinst van de brede suikerbelasting.

2. Houd belastingbeleid in lijn met voedingsrichtlijnen

Korte uitleg

Maak gezond de makkelijke keuze vraagt om consistent beleid. Wat de overheid via de Richtlijnen goede voeding en de Schijf van Vijf als gezond adviseert, moet zij fiscaal niet onbedoeld ontmoedigen. Deze richtlijnen maken onderscheid tussen producten die bijdragen aan een gezond voedingspatroon en producten die vooral veel calorieën leveren zonder vergelijkbare voedingskundige waarde.

Juist bij een brede suikerbelasting op voorverpakte producten is die samenhang van groot belang. Een maatregel die vooral stuurt op totaal suikergehalte en natuurlijke suikers niet uitsluit, kan te weinig recht doen aan verschillen in voedingskundige waarde tussen producten. Deze voedingskundige logica vormt een essentieel **uitgangspunt** voor effectief preventiebeleid.

Ecorys laat zien dat een brede suikerbelasting om een zorgvuldige voedingskundige afbakening vraagt, juist omdat het suikergehalte niet altijd één-op-één samenvalt met de plaats van een product binnen een gezond voedingspatroon.

Het onbedoeld ontmoedigen van basisproducten die passen binnen de Schijf van Vijf zou contraproductief zijn voor leefstijlpreventie.

Beleidsimplicatie

Voorkom dat belastingbeleid afwijkt van de Richtlijnen goede voeding en Schijf van Vijf en borg dat gezonde basisproducten niet onbedoeld worden ontmoedigd door prijsmaatregelen.

¹ World Health Organization. (2015). *Guideline: Sugars intake for adults and children*. World Health Organization.

² EFSA Panel on Nutrition, Novel Foods and Food Allergens (NDA). (2022). Tolerable upper intake level for dietary sugars. EFSA Journal, 20(2), Article 7074.

³ Gezondheidsraad. (2025). *Richtlijnen goede voeding: eiwitbronnen en voedingspatronen 2025*. Gezondheidsraad.

⁴ Ecorys. (2024). *Suikerbelasting: Effectenonderzoek*. Ministeries van Financiën en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

3. Maak onderscheid tussen typen suikers

Korte uitleg

Voor effectief preventiebeleid is het essentieel om op de juiste suikers te sturen. WHO en EFSA benadrukken dat gezondheidsrisico's primair samenhangen met vrije en toegevoegde suikers.

Daartegenover staan suikers die van nature voorkomen in voedingsmiddelen die onderdeel zijn van een gezond voedingspatroon. De Richtlijnen goede voeding en de Schijf van Vijf laten zien dat voedingsmiddelen niet alleen worden beoordeeld op één nutriënt, maar op hun totale bijdrage aan de gezondheid. Dat geldt ook voor zuivel, dat wordt aanbevolen binnen een gezond voedingspatroon en in verband wordt gebracht met een lager risico op onder andere type 2 diabetes, darmkanker en hart- en vaatziekten⁵. Een benadering die uitsluitend stuurt op totaal suikergehalte doet daarom geen recht aan het voedingskundige verschil tussen vrije en toegevoegde suikers enerzijds en van nature aanwezige suikers anderzijds. Producten met vrije suikers leveren vaak veel calorieën en weinig voedingsstoffen. Juist daarom moet dit onderscheid onderdeel zijn van de **gezondheidskundige uitgangspunten** van beleid.

Beleidsimplicatie

Ga bij een eventuele suikermaatregel uit van totaal suiker minus lactose, zodat vrije en toegevoegde suikers beter worden geraakt en van nature aanwezige suikers in zuivel niet onbedoeld worden belast.

Conclusie

De inzet op leefstijlpreventie en het terugdringen van overgewicht en obesitas verdient brede steun. Prijsprikkels kunnen daaraan bijdragen, mits zij aansluiten bij duidelijke gezondheidskundige uitgangspunten en daadwerkelijk gezondheidswinst opleveren. Het kabinet heeft aangegeven dat verschillende prijsmaatregelen in samenhang moeten worden gezien. Juist daarom is het van belang om eerst vast te stellen wat vanuit gezondheidsperspectief werkt en wenselijk is.

Vraag de Gezondheidsraad om te adviseren over de gezondheidskundige uitgangspunten, de effectiviteit en de gezondheidswinst van de brede suikerbelasting.

Alleen dan wordt de brede suikerbelasting niet alleen een fiscale maatregel, maar ook geloofwaardig preventiebeleid.

⁵ Gezondheidsraad. (2025). *Uitwisseling tussen eiwitbronnen in de voeding en chronische ziekten: Achtergronddocument bij Richtlijnen goede voeding: eiwitbronnen en voedingspatronen 2025*.